

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kof XI. — Izdan in razposlan dne 20. februarja 1896.

Vsebina: Št. (27—29.) 27. Ukaz o dopolnitvi določil v abecednem blagovnem spisku k carinski tarifi pri iskalnici „Perje“. — 28. Ukaz o postavljanju izbranih sodnikov za borzne izbrane sodnije, kateri ne pripadajo k borzi. — 29. Ukaz o pravnih stvareh, spadajočih k pristojnosti borznih izbranih sodnij.

27.

Ukaz ministrstev za finance in trgovino z dne 27. januarja 1896. l.

o dopolnitvi določil v abecednem blagovnem spisku k carinski tarifi pri iskalnici „Perje“.

V porazumu z udeležanima kraljevima ogrskima ministrstvom se določila prvega odstavka pri iskalnici „Perje“ („Kuretinsko perje“) v uradnem abecednem blagovnem spisku dopolnjujejo s to-le opomnjo:

V trgovini navadno pakovalo v vrečicah iz pristrojnih bombaževih tkanin in z drugo površno vrečo iz jute i. e. r. se ne vpoštevata pri tarifovanju.

Biliński s. r.

Glanz s. r.

28.

Ukaz ministrstev za pravosodje, finance, trgovino in poljedelstvo z dne 11. februarja 1896. l.

o postavljanju izbranih sodnikov za borzne izbrane sodnije, kateri ne pripadajo k borzi.

V izvršitev člena XVI. vpeljavnega zakona k civilnemu pravdnemu redu (zakon z dne 1. avgu-

sta 1895. l., drž. zak. št. 112) se izdajejo nastopna določila:

§. 1.

Pri vsaki borzni izbrani sodniji, katera ima po borznem ustavu oblast, odločati spore iz drugih kakor iz borznih opravil, se mora pisati spisek izbranih sodnikov, ki ne spadajo k borzi.

Ta spisek mora napravljati in dopolnjevati:

1. Za izbrano sodnijo dunajske borze (blagovnega oddelka) trgovinska in obrtna zbornica na Dunaju;

2. za izbrano sodnijo borze za kmetijske pridelke na Dunaju c. k. kmetijska družba na Dunaju in trgovinska in obrtna zbornica na Dunaju;

3. za izbrano sodnijo praške blagovne in efektne borze trgovinska in obrtna zbornica v Pragi;

4. za izbrano sodnijo praške borze za pridelke zemljedeljski svet za kraljevino češko in trgovinska in obrtna zbornica v Pragi;

5. za izbrano sodnijo tržaške trgovinske borze trgovinska in obrtna zbornica v Trstu;

6. za izbrano sodnijo borze za pridelke in moko v Gradcu c. k. štajerska kmetijska družba in trgovinska in obrtna zbornica v Gradcu;

7. za izbrano sodnijo borze za pridelke v Lincu zemljedeljski svet v nadvojvodini avstrijski nad Anižo in trgovinska in obrtna zbornica v Lincu;

8. za izbrano sodnijo borze za plodove in pridelke v Černóvcih zemljedelsko društvo v Černóvcih in trgovinska in obrtna zbornica v Černóvcih.

§. 2.

Število izbranih sodnikov, katere je vzprejeti v spisek, določuje ustav dotične borze.

Od tega števila imenuje v primerih §. 1., št. 2, 6, 7 in 8 polovico, v primeru §. 1., št. 4 tretjino dotična trgovinska in obrtna zbornica, ostanek pa združba, ki ima ob enem pravico imenovanja.

Če se ob preračunu števila pokaže kak drobec, je imenovati enega izbranega sodnika več. Kadar bi bilo potreba dopolniti število, tedaj ima pravico, imenovati izbranega sodnika, tista združba, katera je imenovala izločenega izbranega sodnika.

Pred napravo in dopolnitvijo spiskov morajo trgovinske in obrtne zbornice dopraševati tiste obrtne zadruge, katerih korist je najbolj prizadeta po izboru izbranih sodnikov.

Trgovinska in obrtna zbornica v Trstu (§. 1., št. 5) mora jemati polovico izbranih sodnikov izmed oseb, katere ji predlaga teh-le četvero tržaških združeb: *Società agraria*, *Associazione maritima*, *Società degli ingegneri ed architetti*, *Associazione Triestina per le arti ed industrie*; te predloge je staviti tako, kakor to določi tržaška trgovinska in obrtna zbornica sama.

§. 3.

Pogoji, da se kedó vzprejme v spisek, so:

1. avstrijsko državljanstvo;
2. popolna zmožnost za dejanje;
3. dovršeno 30. leto življenja;
4. domovališče ali stalno bivališče na stojališču borze ali blizu njega;
5. potrebna strokovna izvedenost.

Izbrani sodniki, katere imenujejo trgovinske in obrtne zbornice, so morali vsaj tri leta samostalno izvrševati ali samostalno voditi trgovinsko ali obrtnijsko podjetbo ali biti nameščeni v takih obratih vsaj pet let, in potemtakem popolnoma jamčiti za to,

da imajo za opravljanje službe izbranega sodnika potrebno znanje razmer dotičnega obrta ali trgovinskega prometa in zanj veljajočih zakonov in navad; izbrani sodniki, katere imenujejo zemljedelski sveti in kmetijske družbe ali društva, morajo po daljšem samostalnem obratu ali po daljši udeležbi pri vodstvu kmetijskega obrata popolnoma jamčiti za to, da imajo za opravljanje te službe potrebne znanosti.

Ude in obiskovavce dotične borze vzprejeti v tak spisek, ni dopuščeno.

Tudi ni dopuščeno, v spisek vzprejeti osebe, katere ne smejo in dokler ne smejo biti voljene v občinski zastop, in pa vpisane trgovce, dokler niso zopet vsposobljeni (§§. 246., 253. konkurznega reda).

§. 4.

Služba v spisek vzprejetih izbranih sodnikov je častna služba ter ni zvezana z nikakimi prejemki. Ona traja eno leto. Izbrani sodnik sme biti imenovan zopet.

V spisek je vzprejeti samo osebe, ki so izjavile, da so voljne, sprejeti to službo.

§. 5.

Imenovanje za leto 1896. je opraviti nemudoma po razglasu tega ukaza, imenovanje za naslednja leta pa vselej najpozneje do 15. dne decembra prejšnjega leta.

Spisek ne k borzi spadajočih izbranih sodnikov je priobčiti nemudoma dotičnemu borznemu vodstvu.

Spisek je nabiti v prostoru izbrane sodnije; pri tem je poleg imena vsakega izbranega sodnika povedati tudi združbo, ki ga je imenovala.

§. 6.

Služba ne k borzi spadajočega izbranega sodnika neha:

1. Ako se sam odpove službi;
2. ako pozneje nastopi ali se pokaže okolnost, vsled katere bi ne bil smel izbrani sodnik biti vzprejet v spisek;

3. ako ga odpusti iz službe izbranega sodnika združba, ki je poklicana, imenovati ga.

Kadar po priobčilu predsednika zbora izbranih sodnikov ali državnega borznega komisarja, ki se je na podstavi skrbne ocene stanja stvari in danih dokazov našlo, da je utemeljeno, ali pa po drugačnih opazkah združbe, katera ima pravico imenovanja, opazki prelomi v spisek vzprejet izbrani sodnik ob opravljanju službe znatno svojo dolžnost, izostane večkrat zaporedoma neopravičen iz sej, zanemari svoje posle, vzame kako darilo ali ravná očividno strankarski, tedaj je odpustiti tega izbranega sodnika iz službe.

Pred dotično odločbo je dati izbranemu sodniku priložnost, da oddá mnenje o tem, česar je obdolžen. Zoper odločilo, slovoče na odpust iz službe, je izbranemu sodniku v 14 dneh potem, ko se mu vroči izdatek sklepa, dopuščena pritožba političnega deželnega oblastva, ki jo je podati pri združbi, katera ima pravico imenovanja.

S tem, da se odpové službi, ne more izbrani sodnik zabraniti, da se ne bi opravilo zoper njega disciplinarno postopanje, uvedeno po zmislu spredaj stoječega odstavka.

§. 7.

Kadar umre med letom izbrani sodnik ali neha njegova služba, ali kadar se vsled sklepa borznega vodstva, da je pomnožiti ude zbora izbranih sodnikov, mora pomnožiti tudi število v spisek vzprejetih izbranih sodnikov, tedaj je za ostalo leto nemudoma dopolniti spisek. Pri tem je uporabljati zmisla določila §§. 1. do 3.

Dopolnitev spiska se sme opustiti, ako so se mesta, ki jih je oddati, izpraznila v zadnjih dveh mesecih dotičnega leta.

§. 8.

Kadar se pri napravi, pri letni obnovitvi ali pri dopolnitvi spiska ne ravná po zmislu tega ukaza ali pa nastanejo znatne zakasnitve, ali kadar se vkljub pozivu predsednika zbora izbranih sodnikov opusti ali zakasni dopolnitev spiska, tedaj je naznaniti to finančnemu ministrstvu.

Biliński s. r.

Gleispach s. r.

Ledebur s. r.

Glanz s. r.

29.

Ukaz pravosodnega ministrstva z dne 14. februarja 1896. l.

o pravnih stvareh, spadajočih k pristojnosti borznih izbranih sodnij.

Po členu LIV. zakona z dne 1. avgusta 1895. l. (drž. zak. št. 112) zadobé 10. dne februarja 1896. l. moč določila člena XIII. do XXVI. v vpeljavnem zakonu k civilnemu pravnemu redu.

V njih je udeležba sodnij pri posameznih dejanjih postopanja pred borznimi izbranimi sodnijami in pa delovanje sodnij ob izpodbijanju razsodov borznih izbranih sodnij urejena splošno na podstavi pravil novega civilnega pravnega reda.

Ker še niso ta pravila v veljavi, bodo sodnije naloge, ki se jim izročé po omenjenih določilih vpeljavnega zakona, izpolnjevale za sedaj po načelih in s pomočki sedanjega spornega postopanja. Da bi se v tem podprle in bi se zagotovilo enakomerno ravnanje, in pa da bi se razmere, ki se pokazujejo iz opravljanja službe izbranih sodnikov, zasnovele med sodnijo in borznimi izbranimi sodnijami kolikor moči jasno, za to se na podstavi člena LV. v vpeljavnem zakonu k civilnemu pravnemu redu ukazuje to-le:

I. Delovanje borznih izbranih sodnij je mnogotero in zlasti gledé vročevalnega in dokazovalnega postopanja navezano na podeljevanje pravne pomoči po državnih sodnijah. Te so dolžne, dajati tako pravno pomoč tedaj, kadar je zaprosilo dopustno po državno potrjenih pravilih dotične borzne izbrane sodnije in je zaprosil sodnija pristojna za zahtevano uradno dejanje. V kolikor ne oznamenjajo pravila sama tiste sodnije, katero mora borzna izbrana sodnija prositi za pravno pomoč, je pristojnost za njeno podelitev, dokler ne zadobi moči novi pravilnik sodnijske pristojnosti, presojeti po sedaj veljajočih predpisih. Potemtakem je zunaj ožega okoliša zborne sodnije zahtevati pravno pomoč praviloma od tiste okrajne sodnije, v katere okolišu je opraviti uradno dejanje. Sodniji domače dežele predloženo zaprosilo, da naj izposluje k postopanju izbrane sodnije spadajoče vročbe, vzprejeme dokazov ali druga pravna dejanja v kaki unanji deželi ali po posredovanju unanjega sodnega oblastva, je šteti za zaprosilo pravne pomoči.

II. V kolikor je po pravilih borznih izbranih sodnij opraviti vročbe po sodniji, morajo sodnije

ukazati vročbo kar najhitreje, paziti pri njenem opravljanju na predpise, ki veljajo za vročbo sodnih rešil enake vrste, in po opravljeni vročbi nemudoma poslati borzni izbrani sodniji v zavitku brez dopisa prejemno potrdilo (§. 215. sodnega podučila z dne 3. maja 1853. l., drž. zak. št. 81).

Tudi gledé vročeb v unanijh deželah, za katerih posredovanje se zaprosi sodnija, je ravnati tako, kakor da bi šlo za vročbo sodnega spisa, in vselej se je ozirati na posebno nujnost takih stvari izbranih sodnij.

Z vročbo provzročene stroške mora borzna izbrana sodnija povrniti zaproseni sodniji; naznaniti jih je, ako mogoče, kadar se vrača prejemno potrdilo.

III. Tudi zaprosilu za vzprejem dokazov je ustreči kar najhitreje, in če treba, odstopiti zaprosilo krajno pristojni sodniji. Kadar se zahteva zaslišba kake osebe pod prisego, tedaj je pri vzprejemu dokazov, dokler ne zadobi moči novi civilni pravdni red, uporabljati misloma predpise malotnega postopanja o zasliševanju strank kot prič (§§. 60. nadd.).

Po pravilih posameznih borzних izbranih sodnij sme izbrana sodnija, če se ji to zdi potrebno za pojasnitev spornih dejanstev, odposlati k sodnemu vzprejemu dokazov tajnika izbrane sodnije ali njegovega namestnika. Kadar se priobči tak sklep sodniji, mora ta o pravem času dati narok za vzprejem dokazov na znanje kakor strankam, tako tudi tajniku borzne izbrane sodnije.

Tajnik ali njegov namestnik smeta pri vzprejemu dokazov strankam, pričam ali izvedencem po sodniku staviti ali ž njegovo pritrditvijo sama staviti taka prašanja, ki jih štejeta za primerna v pojasnitev ali dopolnitev povedbe, in pa v pojasnitev spornega razmerja ali razmer, katere so bistvene za dokazno moč povedeb. Prašanja, katera se zdé sodniku neprimerna, mora on zavrniti.

O vzprejemu dokazov narejeni zapisnik je napotiti na borzno izbrano sodnijo z naznanilom nabranih stroškov; te mora borzna izbrana sodnija povrniti zaproseni sodniji.

Kadar se zaprosi posredovanje za vzprejem dokazov v kaki unanji deželi, tedaj je to, kar je potrebno, da se uvede vzprejem dokazov, odrediti po meri posebnih predpisov, izdanih za posamezne države.

IV. Rzsodi borzних izbranih sodnij se smejo iz vzrokov, povedanih v členu XXIII. vpeljavnega zakona k civilnemu pravdnemu redu, izpodbijati s pritožbo zavoljo ničnosti. Dokler ni mogoče, razpravljati o taki pritožbi zavoljo ničnosti po pravilih novega postopanja, bo moral stranke, in če treba prvomestnika in tajnika izbrane sodnije poročevavec, kateremu je odkazana stvar, zaslišati ustno na zapisnik. Poročevavec bo smel, in to tudi brez poprejšnjega odsekovskega sklepa, zaprositi za spise postopanja izbrane sodnije, ki so važni za odločbo; zaslišati pričé ali izvedence pa mu je dopuščeno samo, ako si poprej izprosi odsekov sklep. O ničnosti je potem odločiti s sklepom v navadni svetovavstveni seji. Zoper sklep se sme po zmislu §. 9. v patentu z dne 9. aprila 1782. l. (zb. p. z. št. 41) vložiti rekurz v osmih dneh po vročbi.

V. Kadar se rzsod borzne izbrane sodnije izpodbija s tožbo po členu XXV. vpeljavnega zakona k civilnemu pravdnemu redu, tedaj je na podstavi take tožbe, dokler ne zadobi moči novi civilni pravdni red, po višini zahteve, o kateri je morala rzsoditi izbrana sodnija, uvesti redno ali sumarno postopanje in potem odločiti s sodbo. Zoper sodbo se smejo poprijeti po veljajočem pravu dopustni pravni pomočki.

Odločilo, s katerim se na prvi ali viši stopinji ugodi pritožbi zavoljo ničnosti ali pa izpodbijalni tožbi, mora z razlogi vred zborna sodnija prve stopinje priobčiti dotični borzni izbrani sodniji.

VI. Po členu XXIII., odstavku 3. in po členu XXV., odstavku 2. vpeljavnega zakona k civilnemu pravdnemu redu po okolnostih dopustna odložba izvršbe obstoji vselej v tem, da se ustavi nadaljevanje že uvedenih izvršilnih naredeb, pri čemer pa ostanejo v moči do tedaj pridobljene zastavne pravice. Ako se je že dovolila izvršilna dražba, je ustaviti njeno opravo; po opravljeni dražbi pak in pa po opravljeni, če tudi ne pravno-močni izvršilni prisodbi se ne sme več odložiti izvršba.

Dovoliti odložbo izvršbe, je pristojna tista sodnija, katera je dovolila izvršbo samo. Dotični sklep se sme izpodbijati z rekurzom.

VII. Z 10. dnevom februarja 1896. l. so izgubile borzne izbrane sodnije oblast, dovoljevati izvršbo svojih rzsodov. Zato se morajo poslej

stranke, ne gledé na to, ali se je razsod borzne izbrane sodnije sklenil ob veljavi novih ali prejšnjih pravil, obračati za dovolitev izvršbe na podstavi takih razsodov do rednih sodnij.

Dokler se ne ukaže nič drugega, bo, če ni drugih določil, za dovolitev pristojna tista sodnija — v krajih, kjer je zborna sodnija, po višini zahteve zborna sodnija ali pa za mesto delegovana okrajna sodnija, sicer pa okrajna sodnija — pri kateri ima obsojena stranka občo podsodnost v spornih stvareh.

Kadar ni obča podsodnost določena pri kaki domači sodniji, tedaj je za izvršbo zaprositi tisto

okrajno sodnijo, v katere okolišu ima sedež borzna izbrana sodnija.

Prošnji za izvršbo mora biti priložen izdatek razsoda s potrdilom, da je ta postal izvršljiv. To potrdilo mora po pravilih podpisati tajnik borzne izbrane sodnije ter mu pritisniti pečat izbrane sodnije.

V ostalem je na take izvršbe uporabljati predpise, ki sedaj veljajo za izvršilno postopanje.

Gleispach s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane,

izhaja v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Singerstrasse št. 26., tudi leta 1896. v nemškem, italijanskem, češkem, poljskem, maloruskem, slovenskem, hrvaškem in rumunskem jeziku.

Naročnina Državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za vse leto 1896. za en izvod — bodi, da se hoči ponj ali da se ta izvod pošilja poštine prosto — 3 gl.

Naročevati se je v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Singerstrasse št. 26., kjer si je moči naročiti tudi posamezne letnike in kose Državnega zakonika.

Naročflu je ob enem priložiti za nje pripadajoči znesek, ker se Državni zakonik pošilja samó, če se je prej plačala naročnina zanj.

Kadar kedó kupi Državnega zakonika eno celo desetletje ali še več desetletij na enkrat, tedaj stane v nemški izdaji:

Desetletje od l. 1849. vštévši do l. 1858. 25 gl.	Desetletje od l. 1869. vštévši do l. 1878. 16 gl.
„ „ „ 1859. „ „ „ 1868. 12 „	„ „ „ 1879. „ „ „ 1888. 20 „
Vsa štiri desetletja od l. 1849. vštévši do l. 1888. pa stanajo 60 gl.	

V izdajah drugih jezikov stane:

Desetletje od l. 1870. vštévši do l. 1879. 16 gl.	Desetletje od l. 1880. vštévši do l. 1889. 20 gl.
Desetletji od l. 1870. vštévši do l. 1889. pa staneta 30 gl.	

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo počenši z letom 1896. po teh-le cénah:

Letnik 1849. za 2 gl. 10 kr.	Letnik 1865. za 2 gl. — kr.	Letnik 1881. za 2 gl. 20 kr.
„ 1850. „ 5 „ 25 „	„ 1866. „ 2 „ 20 „	„ 1882. „ 3 „ — „
„ 1851. „ 1 „ 30 „	„ 1867. „ 2 „ — „	„ 1883. „ 2 „ 50 „
„ 1852. „ 2 „ 60 „	„ 1868. „ 2 „ — „	„ 1884. „ 2 „ 50 „
„ 1853. „ 3 „ 15 „	„ 1869. „ 3 „ — „	„ 1885. „ 1 „ 80 „
„ 1854. „ 4 „ 20 „	„ 1870. „ 1 „ 40 „	„ 1886. „ 2 „ 30 „
„ 1855. „ 2 „ 35 „	„ 1871. „ 2 „ — „	„ 1887. „ 2 „ 50 „
„ 1856. „ 2 „ 45 „	„ 1872. „ 3 „ 20 „	„ 1888. „ 4 „ 20 „
„ 1857. „ 2 „ 85 „	„ 1873. „ 3 „ 30 „	„ 1889. „ 3 „ — „
„ 1858. „ 2 „ 40 „	„ 1874. „ 2 „ 30 „	„ 1890. „ 2 „ 70 „
„ 1859. „ 2 „ — „	„ 1875. „ 2 „ — „	„ 1891. „ 3 „ — „
„ 1860. „ 1 „ 70 „	„ 1876. „ 1 „ 50 „	„ 1892. „ 5 „ — „
„ 1861. „ 1 „ 50 „	„ 1877. „ 1 „ — „	„ 1893. „ 3 „ — „
„ 1862. „ 1 „ 40 „	„ 1878. „ 2 „ 30 „	„ 1894. „ 3 „ — „
„ 1863. „ 1 „ 40 „	„ 1879. „ 2 „ 30 „	„ 1895. „ 3 „ 50 „
„ 1864. „ 1 „ 40 „	„ 1880. „ 2 „ 20 „	

Letnik 1895. se bo dobival še le potem, ko se izdasta tudi kazali k dotični jezikovni izdaji.

Letniki 1870. vštévši do 1895. izdaj v ostalih sedmih jezikih se dobivajo po tisti céni, kakor dotični letniki nemške izdaje.

NB. Tisti kosi Državnega zakonika, kateri naročniku celó niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo (pooglašajo) najdalje v štirih tédnih naravnost pri c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju, III., Rennweg št. 16.

Kadar ta rok izteče, tedaj se bodo kosi Državnega zakonika izročevali samo proti plačilu prodajne cene (po kateri $\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki počenši od l. 1849. do 1895., v izdajah ostalih sedmih jezikov pa vsi letniki od leta 1870. vštévši do 1894. popolnoma dopolnjeni, se more ne samó vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno céno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.) dobivati počenši z letom 1896. iz založbe c. k. dvorne in državne tiskarnice; potemtakem je vsakemu moči, dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike ter si liste vrediti po tvarini.